

AVUSTRALYA'DA İŞÇİ SENDİKALARININ YAPISI VE FAALİYETLERİ

Av. Dr. Refik KORKUSUZ*

ÖZET

Avustralya, işçi hareketinin ve bu hareketin faaliyetlerinin özellik arz ettiği ülkelerden biridir. 1927 yılında kurulan ACTU, ülkenin tek üst işçi örgütüdür. 20 ayrı işkolunda faaliyet gösteren 47 işçi sendikası bu örgüte bağlıdır. Sendikalaşma oranı bu ülkede 2002 yılı itibarıyla % 25'tir.

Sendikaların en fazla önem verdikleri etkinliklerin başında doğal olarak toplu iş sözleşmeleri gelmektedir. ACTU ve üye işçi sendikalarının eğitim ve yayın faaliyetleri de çok dikkat çekicidir. Bu kuruluşların özellikle ekonomik faaliyetleri, geleneksel sendika hareketinin tanımının dışına çıkmaktadır. Diğer ilgi çekici faaliyetleri olan yönetime katılma, ekonomik, sosyal ve baskı grubu faaliyetleri de çok etkin olarak devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler; Sendika, sendikalar faaliyetler, toplu sözleşme, sendikal eğitim , endüstriyel demokrasi.

ABSTRACT

Australia State is much interesting state, especially, about trade union activities. ACTU is the only top organisation in this country. It was built in 1927 and 47 unions are affiliated it which they are 21 different industry branches. It has adopted exist economic liberal economic regime. It is considered much respectably in international trade union organisations and their affiliations as important trade unions organisations.

It is much affected on its country workers and the Government. Trade unionism rate is about % 25 at this time.

Collective agreements are much important in Australia labour organisations as well as other western democratic states. They have training and publishing bodies to serve their members. Other activities of trade unions of this Country's are participation of management and administration. Going on strike after dispute of collective bargaining is it's activities too. ACTU's economic activities are much important. Because the terminology of trade union has shown that it is organisation which presents workers. But ACTU is boss of them as well as it represents them. Other activities of are social activities and pressure group activities.

Key Words; Trade union, trade union activity, industrial democracy, collective bargaining, union training.

---

* İzmir Barosu Avukatı

AVUSTRALYA'DA İŞÇİ SENDİKALARININ YAPISI VE FAALİYETLERİ

I- AVUSTRALYA İŞÇİ ÖRGÜTLENMELERİNİN TARİHİ SEYRİ VE YAPISI

Avustralya, 1 Ocak 1901 tarihinden bu yana İngiltere Kraliçesinin egemenliği altında bulunan demokratik, federal yapıda bir devlettir. 6 ayrı eyalet ve iki azınlık bölgesinden oluşan ve 1997 yılı rakamlarına göre 18.000.000 nüfuslu olup ¹ batı tipi kapitalist ekonomik düzeni benimsemiştir. Ülkedeki 7.800.000 civarındaki toplam çalışanın %26'si endüstride, %69'u hizmet sektöründe ve %5' i de tarım sektöründe istihdam olunmaktadır.

Avustralya Devleti temelde İngiltere'nin Anglo-Sakson hukukunu benimsemekle birlikte; zamanla kendi parlamentosundan özgün yasalar çıkarmakta ve uluslararası sözleşmeleri de onaylamaktadır. Hükümet ILO'nun örgütlenme özgürlüğünü tanıyan 87 sayılı sözleşmesini ve ayrıca çalışanlara toplu pazarlık imkanı tanıyan 98 sayılı sözleşmesini 1973 yılında onaylanmıştır².

Bu ülkede sendikal hareket İngiliz sendikacılığından esinlendiği için 1890'lı yıllarda bile 200 civarında işçi birliğinin varlığı göze çarpmaktadır. Daha o zamanlarda da geleneksel el sanatları ile uğraşanların kurmuş olduğu küçük işçi birlikleri mevcut olduğu bilinmektedir³.

A- İŞÇİ ÖRGÜTLENMESİNİN TARİHİ SEYRİ

Bu ülkede ilk işçi hareketleri, Kara Avrupa'sından gelen göçmen işçilerin 1788' de yaptıkları toplu eylemlerle başlamıştır. İşçilerin aldıkları ücretlerin karınlarını bile doyuramaması ve bu para için bile bir hafta beklemek zorunda kalmaları onları bu tür eylemleri gerçekleştirmeye itmiştir. 1791'de de aynı gayeye yönelik iş kurdurma eylemini takiben, 1804 yılında çalışanların ücretlerinin iyileştirilmesi ve iş koşullarının daha iyi bir ortama kavuşturulması için "Castle Hill İsyanı" olarak nitelendirilen toplu direniş ve eylemler yapılmıştır.

¹ Avustralya Cumhuriyeti 6 eyaletin birleşmesinden meydana gelmiştir. 1- New South Wales 2- tasmania 3- Western 4- Victoria 5- South Australia 6- Queenisland. Bu eyalet yönetimleri kadar özerk yapıya sahip olmamakla birlikte, kısmi özerkliği bulunan Nothern Territory ve Australian Capitol Territory olarak adlandırılan iki azınlık bölgesi daha bulunmaktadır.

² UPHAM Martin, Trade Union of the World, London, 1997 s.256.

³ BACKGROUND Paper, Case Study On organising For Presentation, ICFTU-APRO Workshop On Organising Report to Annual meeting of Organising, Works Inc. March 1996, s.3

İşçi eylemlerinin artması ve bununla ülke ekonomisi üzerinde olumsuz etkisi yapması üzerine; 1822 yılında çıkarılan yasa, toplu işçi hareketlerinin cezalandırılmasını öngörmüştür. 1822-1829 yılları arasında çok sayıda çalışan bu yasaya göre hapis cezası ya da diğer tür cezalarla çarptırılmıştır. Bütün aleyhteki düzenlemelere rağmen, işçilerin toplu hareketlerinin tamamını bastıramamıştır.

1830 yılında gemi işçileri, 1831 yılında gemi yapımı işçileri, 1833 yılında güverte yapımı işçileri ayrı sendika kurarak sendikal harekete katkıda bulunmuşlardır. 1838-1848 yılları arasında bu ülkede ortaya çıkan ekonomik kriz, kötü çalışma koşullarına karşı toplu eylemlerin yoğunlaşmasına neden olmuştur.

1871 yılında ise ülkede ilk Sendikalar Kanunu kabul edilmiştir. 1894 yılında ise sendikaların hareket alanlarını sınırlayan ancak, kadınların ilk defa “genel oy hakkını” düzenleyen “The Masters and Servants Act” isimli yasa kabul edilmiştir. Bu yasaya göre çok sayıda sendikacı hapis cezasına mahkum olmuştur. Mevcut sınırlamalara rağmen; 1890’da 200 kadar işçi sendikasının kurulması engellenememiştir⁴.

1904 yılında artan işçi örgütlenmelerine Avustralya İşçi Federasyonu’ nun merkezi bir örgüt olarak katılması ile daha da güçlenmiştir. Bu tarihten sonra sendikaların işçi üyeliklerinde çok ciddi artışların varlığı gözlenmiştir. Nitekim, 1911 yılında sendikalı işçi sayısı 364.700 iken, 1921 yılında 703.000, 1931 yılında 769.000, 1941 yılında 1.076.000, 1946 yılında 1.284.000, 1956 yılında 1.609.200’ ye yükselmiştir.

1927 yılında kurulan “Avustralian Council of Trade Unions-ACTU-Avustralya İşçi Sendikaları Konseyi” çok kısa zamanda hızlı bir örgütlenme ivmesi kazanmıştır. Bu örgüt, günümüzde de bu ülkenin en üst düzeydeki tek işçi organizasyonu ve ulusal işçi merkezi sıfatına sahiptir.

2.Dünya Savaşı boyunca ,dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi, bu ülkede de ekonomik kriz en çok çalışanları olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle kadınlar da çalışma hayatına girmek zorunda kalmıştır. Başlangıçta düşük ücret alan kadınlar –sendikaların da olumlu katkıları ile - 1970’li yıllara gelindiğinde erkeklere yakın ücretler kazanmaya başlamışlardır.

1972-1975 yılları arasında Avustralya’ ya hükmeden İşçi Partisi (ALP) Hükümeti çalışanlar lehine çok büyük reformlar gerçekleştirmiştir. 1983’ te de kısa bir süre için ve 1993-1996 yılları arasında da iktidar olan ALP Hükümeti, ACTU ile büyük bir işbirliği yaparak eski reformlarının devamı mahiyetinde uygulamalar ortaya koymuştur. Bu durum sendika üyeliklerinde artışa neden olmuştur. Nitekim, 1970 yılından sonra hızla artan sendikalaşma

⁴ The HISTORY of Trade Union Movement in Australia, ACTU Broşürü, Melbourne,2002, s.1-3.

süreci hızla devam etmiştir. 1988 yılında ise 308 sendikaya bağlı ve toplam çalışanların %52,5'inin sendikalı olduğu bir seviyeye ulaşmıştır⁵.

1988 yılında yapılan değişiklikle, 1994 yılında yürürlüğe giren, Arabuluculuk ve Hakemlik Kanunu günün şartları ile uyumlu hale getirilmiştir. Bu arada İşçi Partisi (ALP) İktidarı döneminde Endüstri İlişkileri Kanunu yürürlüğe girmiştir.

Ülkede 1988'e kadar 308 sendika bulunmaktaydı. Bu sendikaların en büyüklerinden 18'i, 50.000'inden az üyeye sahipti. Sendikalar toplam işçinin % 52'sini temsil ettiği bu dönemde bile; 5.000 üyeden az üyeye sahip toplam 226 sendika ise, tüm işçilerin % 07.9'unu temsil edebiliyordu⁶. Aynı yıl, bu küçük sendikaların (% 1.7 üyesine sahip) yarısı binden az üyeye sahipti. 1988 yılında kabul edilen Endüstriyel İlişkiler Kanunu, bir sendika için en az 1.000 üyeye sahip olması yasal bir zorunluluk olarak öngörmüştür. Bu nedenle küçük sendikalar birleşerek büyüme imkanına kavuşmuştur. Yeni yasanın öngördüğü birleşme stratejilerini ACTU'da desteklemiştir. Yeni yasal düzenlemeye göre işçi sendikalarının faaliyet gösterebilecekleri alanların sayısını toplam 21 işkolu ile sınırlandırmıştır. ACTU yönetimi de her bir işkolunda bir sendika olacak şekilde yeniden örgütlenme modeli çizilmesi ve buna göre yapılandırılması konusunda tüm üye sendikalardan ısrarlı talepte bulunmuş ve bu isteminde başarılı olmuştur. ACTU üyelerinden aynı işkolunda faaliyet gösteren birkaç tane büyük sendikanın (İnşaat Araçları İşveren Federasyonu dahil) birleşmesi yönündeki gayretinde de başarılı olmuştur. Sendikalar arasındaki birleşmeler nedeniyle ACTU'ya üye sendika sayısı 1988 yılında 300'den fazla iken, 1989'da 146'ya, 1991'de 119'a ve 2000 yılında ise 47'ye düşmüştür⁷.

1990'lı yıllara gelindiğinde, dünyadaki sendikal hareketlere paralel olarak, Avustralya sendikacılığı da kan kaybetmiş ve üye sayısında büyük düşüşler kaydedilmiştir. Bu durum sendika yönetimlerinde huzursuzluklara neden olmuş ve nihayet, 1995 yılında yapılan ACTU Genel Kongresi'nde genel başkanlığa ilk defa bir kadın seçilmiştir. Yeni yönetim ise sendikal alanda ve örgüt stratejilerinde yenileşme hareketlerine başlamıştır. Son 10 yılda ACTU'nun çalışma hayatındaki konumu ve etkisi zayıfladığı için bağlı sendikalar İşçi Partisi'ne doğru yeniden yönelme ihtiyacı hissetmişlerdir. Ancak bu yönelme de sendikal hareketteki kayıpları telafi edememiş ve sendikalara üyelik oranı düşmeye devam etmiştir. 1992'nin en iyi tahmini sendikalaşma oranının % 40'tan biraz fazla olduğunu belirtmiştir.

⁵ UPHAM, s.256.

⁶ Bu veriler esasında, bu ülke işçilerinin geleneksel olarak küçük işçi kuruluşlarında örgütlenmediğini, ancak çok sayıda işçiyi tek çatı altında tutan örgütlerin de az sayıda olduğunu ortaya koymaktadır.

⁷ UPHAM, s.258.

Bu ülkede sendikalaşma oranı 1970’de %50.2, 1980 yılında %48, 1990 yılında %40.4, 1997 yılında ise bu oran %35’e düşerek, dünyada bu alandaki genel eğilime paralel olarak olumsuz bir gelişme yaşamıştır. Aşağıdaki bölümlerde de değinileceği üzere 2002 yılının sonunda, üye kaybı sayısında görülen hızlı azalma engellenemediği için, sendikalaşma oranı % 25’e düşmüştür. Örgütlü olan is gücünün %26’sı özel sektörde; %65 ise kamu sektöründe çalışmaktadır. Aşağıda da görüleceği üzere sendikalara yeni üye kazanımı şöyle dursun, diğer gelişmiş ülkelere nazaran ,son 20 yılda, en fazla üye kaybı ile karşılaşmıştır ⁸.

2002 yılı Ekim ayı itibariyle bu ülkede %43’ü kadın olmak üzere toplam 1.902.000 sendika üyesi bulunmaktadır. Bu rakam, toplam işgücünün 9.200.000 olduğu Avustralya’ da sendikalaşma oranınının % 25 olduğunu göstermektedir⁹.

Bu ülkede işgücünün yönü:

- Kamu sektöründen özel sektöre,
- Mavi yakalı çalışandan, beyaz yakalı çalışana,
- Üretim endüstrisinden, hizmet sektörüne,
- Full time çalışmadan, part-time çalışmaya,
- Erkek çalışanlardan, kadın çalışanlara,
- Büyük ve entegre işyerlerinden, küçük işyerlerine doğru istihdam eğilimi göstermektedir¹⁰.

B- İŞÇİ SENDİKACILIĞININ ÖRGÜTSEL YAPISI

Avustralya sendikacılığı, yukarıda da belirtildiği gibi, başlangıç noktası itibarıyla İngiliz sendikacılığından etkilenecek gelişmiştir. Ancak Avrupalı göçmenler zamanla Kara Avrupası işçi sendikacılığı modelinin de bu ülkede etkili olmasına sebep olmuşlardır. ACTU’nun AFL-CIO ile olan yakın ilişkisi bu ülke sendikalarının Amerikan sendikalarından da

⁸ Avustralya İstatistik Bürosu bu konuda iki ayrı veri toplamıştır. Birinci grup, işçi sendikası istatistikleri (ABS Cat-No.6323.0) sendika görevlilerince yapılan tahminleri esas almıştır. Yapılan bu tahminler işsiz, emekli ve herhangi bir sosyal yardım almayan üyeler gibi bazı unsurlarla şişirilmiştir. İkinci grup , işçi sendikası üyeleri (ABS Cat-No.6325.0) çalışanların araştırmalarını esas alıyordu ve sendika yoğunluğundaki son eğilimler hakkındaki en doğru verileri gösterilmiştir. Bu veriler haftalık ve aylık ödeneklilerin sendikacılara oranını göstermekte idi. Her iki grup bilgilerin gösterdiği gerçek sendikalara üye olan işçilerin oranının hızla azaldığı gerçeği idi. Birinci grup verilere göre sendikalarda yer alan Avustralyalı çalışanların oranı 1985-1989 yılları arasındaki %50’nin üzerindeki orandan 1992’deki %50’nin altına gerilemişti (The UNION Experience of ACTU, Melbourne,1998, s.40).

⁹ ACTU, 2002, s.3.

¹⁰ ACTU, 2002, s.4.

etkilenmesi sonucunu doğurmuştur. Sonuçta sosyal demokrat kökenli olmak üzere nevi şahsına münhasır bir sendikal yapının kurulmasına neden olmuştur.

Yukarıda da belirtildiği gibi, günümüz itibarıyla da bu ülkedeki sendikal hareketin ana yapısını oluşturan ACTU, 1927’te kurulmuş olup Avustralyalı işçileri temsil eden tek üst örgütü ve ulusal merkezi olmuştur. ACTU genel anlamda imalat, finans, hükümet ve hizmet sektöründe çalışan tüm işçileri temsilen ve onlar adına hareket edebilme yetkisine sahiptir. ACTU’nun ve bağlı sendikaları tanımak bu ülkenin emek örgütlerinin yapısını da tanımak ile eş anlamlıdır.

ACTU kuruluşundan bu güne değin başlıca aşağıda belirtilen konularda sürekli çalışmalar gerçekleştirmektedir. Bu çalışmalar ; iş ve işyeri güvencesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği, kadın-erkek eşitliği, çalışma saatlerinin iyileştirilmesi, ücretli izin hakkı, daha iyi çalışma koşulları, genel emeklilik sisteminin kurulması, toplumda adaletin ve eşitliğin tesisi, göçmenlerin eğitimi ve topluma kazandırılması, sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim sisteminin oluşturulması, temel insan haklarının ihlal edilmemesi, temel insan haklarının ihlal edilmesi, her türlü ayrımcılığının önlenmesi, sendikal hak ve özgürlüğü ve toplu iş sözleşmesi düzeninin sağlanması konusunda hedefler koymaktır.

ACTU’ya bağlı her bir sendikanın faaliyet gösterdiği mutlaka bir işkolu olmak zorundadır. Çalışmakta olduğu işkolunu belirlemeyen işçi sendikasının işkolu ACTU yetkilileri tarafından belirlenmektedir.

ACTU politikaları ve stratejileri ile önemli kararlar demokratik süreçler sonucunda uygulanmaktadır. Bu süreçler şu şekilde ortaya çıkmaktadır¹¹.

1-ACTU İCRA HEYETİ; ACTU’nun en üst düzeyde temsilcilerinden, sendika ve endüstri bölgelerindeki temsilcilerden ve ACTU hareketinin kadın temsilcilerinden sayılarının toplamı 40’ı bulan bir yönetim oluşan bir yönetim kurulu 3 ayda bir toplanmaktadır.

2- ACTU KONSEYİ ; ACTU İcra Heyeti’nin dışında 21 işkolunda kurulu sendikaların temsilcileri de bu heyete dahildir. Ayrıca her Eyalet Temsilciliğinin bir üyesi bu konseye üye olarak seçilmektedir. Sendikalardan 100 temsilciyle oluşturulan bir konsey yılda bir kez toplanmaktadır.

3- ACTU GENEL KONGRESİ; Son değişikliklerle sayısı 47’ye düşen toplam 21 işkolunda örgütlü işçi sendikalarının ,üyeleri oranında, seçtikleri toplam 1.000 delege ile 3 yılda bir toplanmaktadır. ACTU’nun genel politikası; toplu iş sözleşmeleri, bireysel sözleşmeler, çalışma koşulları, işçi

¹¹ UPHAM, s.255.

sağlığı ve iş güvenliği gibi önemli meseleler hakkında sendikal hareketin izleyeceği politika bu kongrede belirlenir¹².

4-ACTU'NUN EYALET TEMSİLCİLİKLERİ VE EMEK KONSEYLERİ; Avustralya'da bulunan 6 ayrı Eyalet'in her birinde ACTU'nun temsilciliği bulunmaktadır. Sendikaların eyalet şubeleri, Eyalet Temsilcilikleri kongrelerine iştirak etmektedirler.

Her Eyalet Temsilciliği'nde Eyalet Emek Konseyleri bulunmaktadır.

ACTU , özellikle karar alma ve örgütlenme noktasında değişimler geçirmektedir. Nitekim küçük ve çok sayıda sendikayı birleşmesini ve sendikal örgütlenme hareketini büyük sendikalara dönüştürmesini de bu kararlar ile gerçekleştirmiştir. Ayrıca, sendikal eylemlere odaklanma, sendika üyeliğinin öneminin daha iyi anlaşılması konusunun sendikasız işçilere yansıtma konusu gündeme getirilmiştir. Sonuçta sendika üyeliklerinin tüm çalışanların her kesimine daha uygun hale getirilmesi ve mevcut üyeliklerin de yeniden yapılandırma çabası ortaya konmaktadır.

ACTU'nun çalışan profesyonel yöneticileri ve çalışan memurları; 2000 yılından itibaren sendikal harekette kadınlar ve erkekler arasındaki dengeyi kurup bu guruplarında kadınların daha yüksek oranda temsil edilmesi için ilkeler kabul etmiştir.

ACTU tam mesaili çalışan profesyonel yöneticilerine ilaveten endüstri, araştırma, idari alanlarda ve matbaa alanında yaklaşık 50 kişilik bir kadro çalıştırmaktadır. ACTU ayrıca işçi sağlığı ve iş güvenliği ile uluslararası konularda ve işçi sendikası eğitim alanlarında da uzman danışmanlara görev vermektedir.

ACTU'nun gelirleri büyük oranda üye örgütler tarafından sağlanmaktadır. Avustralya' da bir işçinin üyesi olduğu sendikaya ödediği aidat miktarı yıllık ortalama 220 dolardır. Çoğu sendika üyesinin aylık ücretleri maaşlarından kaynakta tevkifat (check-off) yapılarak ödenmektedir. Ancak sendika karşıtı bir kısım işçilerin istemleri ve özellikle muhafazakar hükümetlerin, getirdiği düzenlemeler ile bazı durumlarda tevkifat usulu tatbik edilmemektedir. Bu durumda aylık aidatlar, üyelerin banka hesaplarından çekilmesi sistemine geçilebilmektedir.

Bütün işçi sendikaları üyeliğinde yaşanan bu düşüşün asıl sebebi, erkek üyelerin sayısının azalmasıdır. Düşüşü kısmen de olsa dengeleyen, kadın üyelerin sayısındaki artış kaybedilen üye sayısını ve oranını karşılamamaktadır¹³.

¹² ACTU,2002 s.3.

¹³ Ağustos 1997 verilerine göre Avustralyalı işçiler içerisinde %30.3 lük bir oranla yaklaşık 2.110.300 sendika üyesi bulunmaktaydı. Cinsiyetlerine göre bir değerlendirme yapılırsa; Ağustos 1997 verilerine göre 1.266.700 erkek üye (erkek işçilerin %33'ü) ve 843.700 kadın üye (kadın işçilerin %26,9'u) olduğu görülmektedir. Tarihsel istatistik verilerine göre sendika üyeliği işgücündeki

Bu ülkede işçi hareketi öncelikli olarak, 1987 ACTU Kongresi'ndeki çalışma işleyiş usul ve esaslarının değişmesi gerektiğine odaklanmıştır. Asıl önem verilen konu; sendikal hareketin örgütsel tabanının yeniden yapılandırılarak, hizmetlerin üyelere daha geniş bir çapta ve düzeyde hizmetlerin ulaştırılması olmuştur. Ancak, 1989'a kadar ortaya konan gayretler sendikalaşmanın ne denli zor ve ne kadar büyük bir olay olduğunu göstermiştir. Ancak yine de ACTU, bu değişime ön ayak olması gerektiğine inanmıştır. Zira, ACTU mevcut üyeliklerin işgücüne oranla hızla azalmasını ve sendikal hareket hızla kan kaybetmesini karşıdan seyretmek zorunda kalacaktır^{14 15}. Sonunda ACTU'nun yetkilileri bu ciddi gerçeği kabul etmek zorunda kalmış ve kendilerine yol açıcı olan ve ACTU uzmanları tarafından hazırlanan raporu benimsemişlerdir. Rapor kısaca aşağıdaki hususları içermektedir.

- Avustralya işçilerinin sendikal hareketi, işçi sayısına oranla düşüş gösteren üyelik nedeniyle tehdit altındadır.
- Ekonomik darboğaz, sendika üyeliğinde olumsuz bir etki yapmaktadır. Bununla birlikte, işe alma oranının artış gösterdiği alanlarda, yeni üye kaydı yüksek olmayıp çok düşük düzeyde seyretmektedir.
- Sendikalar eğer kendi üyelerini etkilemek ve elde tutmak istiyorlarsa tüm kademedeki işçilerin ihtiyaçlarına daha fazla cevap verebilmelidir.
- ACTU, bu soruna birkaç koldan yönelmektedir.
- Sendikalar arasındaki birleşmeler teşvik edilerek daha güçlü sendikalaşma modeline geçilmelidir.
- Yönetim yapısının reformu sağlanmalıdır.
- Olumlu bir eylem stratejisi uygulanmalıdır.
- Sendikalar; hizmetlerin üyelere ve delegelere ulaşmasına eğilme konusunda teşvik edilmelidir.
- Sendikaların sendikalar hakkında bilgi kazandırma ve genç insanlarla iyi iletişim kurabilme sorumluluklarını kazanması teşvik edilmelidir.

---

oranla ve kesin sayılarla 1980'lerin sonundan başlayarak gittikçe düşmektedir. 1955'ten beri ACTU'nun sendikalaşma oranındaki payı giderek artmakta idi. Ancak sendika üyeliğindeki tüm tarihsel düşüş, Avustralya sendika hareketi için büyük bir sorun olarak görülmektedir. (Questions and Answer Guide for International Visitors, ACTU, 1997, s.5.)

¹⁴

¹⁵

- ACTU sendikacılık için eğitilmiş yetkili adayları da teşvik etmektedir. ACTU' nun amacı yetkili bulunduğu işyerlerinde kendilerinin delegelerine daha büyük sorumluluklar verecek büyük ve birleşmiş sendikaların oluşumunu sağlamaktır.
- Sendikaların etkin en iyi uygulama sendikacılığının prensiplerini benimsemeyi etraflıca düşünmeleri gerekir. Bu tür sendikacılığın kapsamında şunlar bulunmaktadır:

Üyelik tabanını geliştirecek ve işçi çıkarlarını koruyacak uzun vadeli stratejiler geliştirmek.

Çalışanların ihtiyaçlarını belirleme ve bu ihtiyaçları karşılamak için çalışmak.

Farklı üye gruplarının değişik isteklerine yönelik daha geniş bir hizmet alanı geliştirmek.

Diğer hizmet sağlayan kurumlarla sendika performansını karşılaştırmak.

Üyeler, delegeler, sendikalar ve zirve konseyleri arasındaki iletişim ağını genişletmek için yeni haberleşme teknolojileri geliştirmek.

Sendika delegeleri ACTU ve sendikalarından daha fazla eğitim ve desteğe olan ihtiyacını karşılamalıdır.

- En iyi uygulama dahilindeki firmalardaki işyeri temsilci delegeleri ile iletişim kurmak önemli faydalar sağlayabilir.
- Ortaya konan yeni yaklaşımlar ile delegelerce tüm çalışanlarla bir arada olma ve yeni üye kaydetme fırsatı olarak görülmesini sağlanmalıdır.

Avustralya'daki sendika üyeliği işgücü düzeni ve ek yapısındaki değişimlerden dikkat çekici biçimde etkilenmiştir. Bununla birlikte hemen hemen tüm işkollarında üyelik düşüşü yaşanmaktadır.

ACTU'nun ILO verilerini esas alarak yaptığı araştırma sonunda; Avustralya'nın sendikalaştırma hareketinde son 10 yılda yaşadığı düşüşü diğer sanayileşmiş ülkelerde de yaşamıştır. Ne var ki Avustralya , diğer tüm ülkeler içerisinde 1985'ten 1995'e kadar Yeni Zelanda hariç en büyük düşüşü yaşamıştır. (%22)'lik Avustralya'nın %13'lük düşüş oranı İngiltere'den Thatcher-Major ve Amerika'da Reagan-Bush yönetimlerinin çıkardıkları sendika karşıtı yasalara rağmen; hem İngiltere'nin (%12) hem de Amerika'nın (%3) düşüş oranlarından daha büyük olmuştur. Üstelik bir de

araştırma hiç beklenmedik bir dönemde; Avustralya'da İşçi Hükümeti işbaşında olduğu bir zamanda da bu olumsuzluk görülmüştür. Hiçbir değişiklik göstermeyen Danimarka ve Kanada'yla birlikte çok küçük bir artışı görülen İspanya bir kenara bırakılırsa diğer bütün ülkeler Avustralya'dan daha küçük düşüşler yaşamıştır.

İşçi Sendikası Üyeliğinde Ulusal Eğilimler 1985-1995

	1985	1995	Aradaki Fark
Avustralya	46	33	-13
Avusturya	50	43	-7
Kanada	35	35	0
Danimarka	85	85	0
Fransa	20	15	-5
Almanya	33	28	-5
İtalya	42	38	-4
Japonya	29	24	-5
Yeni Zelanda	44	22	-22
İspanya	10	16	6
İsveç	85	83	-2
İngiltere	45	33	-12
ABD	18	15	-3

Sanayileşmiş Ülkelerde Sendika Yoğunluğunun 10 yıl içindeki değişkenliği (1985-1995)^{16 17}.

II- İŞÇİ SENDİKALARININ FAALİYETLERİ

¹⁶ Questions and Answer, s.6.

¹⁷ Son on yılda denizaşırı ülkelerde en esaslı ve dikkat çekici gelişmelerden birisi bireyselleştirilmiş işçi ilişkilerine olan eğilimdir. Aynı eğilim Avustralya'da da hızla artmaktadır. Bazı yorumcular işçi sendikası üyeliğinin tüm dünyadaki düşüşünü işçi sendikacılığı devrinin bir kapanışa girdiği gruplaşmasının bireyselliğin devleşen dalgalarında boğulduğu ve sendika hareketinin ölüm tarihi an olarak yorumlanmaktadır. Ancak Avustralya İşçi sendikası liderlerinden Mark Turain'in sözlerini hatırlatmaktadır: ölümünün ilanı için vakit erken! (ACTU-1997 s.23.)

A- MESLEKİ FAALİYETLER

1- Toplu İş Sözleşmesi Akdetmek

Avustralya hükümeti, yukarıda da belirtildiği gibi, ILO' nun 87 ve 98 sayılı sendikal hak ve özgürlüklerin ve toplu pazarlık hakkının korunmasına ilişkin sözleşmeleri onaylamıştır¹⁸. Bu sözleşmeler, bu ülkede yapılan toplu pazarlığın ve akdedilen toplu iş sözleşmelerinin uluslararası temelini oluşturmaktadır. Bu ülke endüstriyel ilişkiler sistemi temelini 1904 yılında federal temelde kurulan arabulucu ve hakem sistemine dayanmaktadır. Bu sistem asgari ücret ve asgari çalışma koşulları ile iş uyuşmazlıkların gerek idari mekanizmalarla, gerekse mahkemeler yoluyla çözümüne ilişkin kuralları düzenlemektedir. 1988 ve 1996 yıllarında değişikliğe yılında değişikliğe uğrayan “Endüstriyel İlişkileri Kanunu” mekanizmanın daha da önemini arttırmıştır. Yasal düzenlemelerin yanı sıra toplu sözleşmenin taraflarının kabul ettiği temel ilkeler de bu ülke toplu sözleşme düzeninin dahili kurallarını oluşturmaktadır¹⁹.

Bu ülkede toplu iş sözleşmesi hem ulusal hem de işletme düzeyinde yapılabilmektedir. İşyeri düzeyinde yapılan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde sendikanın yetkili kurulları genel yetkili kurumlar olduğu gibi, uygulamada çok büyük bir oranda işyeri sendika delegasyonunun TİS pazarlıkları yürüttüğü ve akdettiği görülmektedir. TİS'ler –kanuni bir zorunluluk olmasa da- uygulamada genelde bakanlık kayıtlarına tescil edilmektedir²⁰. İşyerlerinde akdedilen TİS'lerin % 63'ünü sendika üyeleri ve temsilcilerin bizzat kendileri akdetmişlerdir. Bu durum, bu ülkede sendikaların toplu sözleşmede esas karar mercii olarak çalışan üyeleri ve temsilcilerini gördüğünü ortaya koymaktadır.

Endüstriyel uyuşmazlıkları çözmek, ulusal düzeyde gelişmeleri belirlemek ve sendikaları resmi olarak belirlemek için kurulan IRC-Endüstriyel İlişkiler Komisyonu tek ve çelişkili geniş kararlar içeren sözleşmeleri onaylayabilme yetkisine sahiptir. Bu durum % 82 işçisi geleneksel olarak eyalet ya da federal kararlara göre ücreti belirlenen Avustralya için çok önemli bir konum teşkil etmiştir. Esasen yeni düzenlemeler işkolu düzeyinde değil işletme düzeyinde ilişkileri ve TİS düzenlemesine ilişkin olmasına rağmen, sözleşmelerin genelleştirileceğine dair “ortak karar” yapmak için oluşturmak için devlet düzeyinde bir güce olan ihtiyacı karşılamışlardır. 1991 yılında ise IRC-Endüstriyel İlişkiler Komisyonu şirketler ve onların işçileri arasında doğrudan doğruya toplu sözleşmeye/ pazarlığa oturmaya onay vermesi gerektiğini düzenleyen kuralları yürürlüğe koymuştur. Böylece, sendikalı olsun veya olmasın, bütün işyerlerinin işletme düzeyinde Toplu İş Sözleşmesi yapabilme imkanı ortaya

¹⁸ UPHAM, s.253.

¹⁹ BACKGROUND Paper of ACTU, 1998, s.7.

²⁰ ENTERPRISE Bargaining in Australia, DIR Annual Report On Enterprise Bargaining, 1995, Reported by ACTU Summary Melbourne, 1996, s.7.

çıkıştır. İlgili düzenlemenin 118. maddesi ise bir fabrikada yer alan işçilerin çoğunluğunu kapsayacak şekilde sendikaların yasal yetkilerini kullanmasını kolaylaştıran hükümler öngörmüştür . Diğer bir yasa hükmü ise 1991 yılına kadar sendikaların en az 10.000 geçerli üyeye sahip olması gerektiğini düzenleyerek Avustralya İşçi Sendikaları'nın aralarında yapısal değişikliğe gitmesini hızlandırmasına ilişkin düzenlemeye ilişkindir.

Bu ülkede toplu iş sözleşmesi akdedilebilmesi için sendika üyeliği şartı bulunmadığı için, sendika üyesi olmayan işçi grupları tüm ülkede akdedilen toplu iş sözleşmelerinin % 18'ini bağlamışlardır. Kalan kısım ise işyerlerinde bireysel sözleşme akdedilen (% 19) işyerlerinin oranını göstermektedir²¹. 1992 yılına değin ağırlıklı toplu iş sözleşmeleri ülke çapında akdedilen TİS'leri oluştururken; bu tarihten sonra işletme düzeyinde TİS' lere hızlı yönelmelerin olduğu görülmektedir. 1995 yılı sonuna değin 2700 işyeri düzeyinde ki bireysel bazda yapılan toplu iş sözleşmelerin kapsam alanı tüm Avustralya işgücünün 1/5' ine ulaşmıştır.

Bugün Avustralya işçilerinin % 68'i toplu iş sözleşmesi kapsamındadır. 20-49 işçi çalıştıran işyerlerinde % 39 olan oran, 500' den fazla çalıştıran işyerlerinde gibi %87' dir. Bu rakamlardan anlaşıldığı gibi Avustralya' da küçük işletmelerde sendikalaşmanın zorluğunun yanında, toplu iş sözleşmesi yapma noktasında da zorluklar yaşanmaktadır. Bazı işverenlerin bireysel hizmet akdi düzenleme yolundaki gayretine bazı sendikalar uymak zorunda kalsa da sendikaların çoğu, işkolu düzeyindeki toplu pazarlığı desteklemiştir. 20'den az işçi çalıştıran işyerlerinin ise % 48' i toplu iş sözleşmesi kapsamındadır²². Bu ülkede günümüz itibarıyla işletme düzeyinde toplu iş sözleşmeleri akdedilmektedir.

Bu ülke için yapılan araştırmalara göre, akdedilen toplu iş sözleşmelerinin 1/3'ü Federal, yine 1/3'e çok yakın TİS eyaletler düzeyinde tescil edilmiştir. Kalan 1/3' ten biraz fazla toplu iş sözleşmesi grubu ise herhangi bir resmi makam tarafından tescil edilmemiştir²³.

Yapılan araştırmalarda, Avustralya' da TİS akdinden sonra emek verimliliğinin, işyeri karlılığının ve işin kalitesinin büyük oranda arttığı işverenlerin verdiği cevaplardan anlaşılmaktadır²⁴.

1993 yılında Hükümet, asgari iş standartlarını belirleyen yeni bir 2. Büyük Endüstriyel İlişkiler Paketi' ni kabul etmiştir. Bu pakette işçi sendikaları, yasak olan endüstriyel aktiviteleri ile bir yasa hükmünü ihlal etmeleri halinde 72 saat içinde uzlaşmaya gidildiğinde herhangi bir ceza öngörülüyordu. Bu süre içinde bir işveren işçi kuruluşlarına karşı yasal

²¹ ENTERPRISE Bargaining, s.12.

²² ENTERPRISE Bargaining, s.13.

²³ AWIR, 1995, Main Survey, Frame For WAD (Workplace Agreement Database), Reporting Period for 1994 (30March-31December), Melbourne, 1995, s.11, ENTERPRISE Bargaining, s.13.

²⁴ ENTERPRISE Bargaining, s.43.

işlem yapmaktan kaçınmasını öngören hükümde yine bu pakette yer almıştır. Bu nedenle işverenlerin üst örgütü olan Endüstri ve Ticaret Odası (ACCI)'nın yoğun tepkilerini almıştır.

1993-1996 yılları arasında iktidara gelen Avustralya İşçi Partisi-ALP Hükümeti bir yandan yarım milyon kişiye iş alanı hedeflerken; öte yandan, Haziran 1994'ten itibaren iki sene boyunca işçilerin asgari günlük ücretini 16 \$ (Avustralya doları) olmasını yasal bir güvence olarak kabul etmiştir. Bu dönemde işverenler, çok fazla merkezileşmekten ve verimliliğe bağlı olmayan ücret artışlarından şikayet etmişlerdir²⁵.

Ancak son zamanlarda işverenlerin ve muhafazakar hükümetlerin baskısı ile toplu iş sözleşmelerinden özel sözleşmelere doğru bir gidişat olduğu anlaşılmaktadır. Bu yaklaşımın işçilere adeta bir dayatma derecesine vardığı ve sonuç olarak sendikasızlığın teşvik edildiği ileri sürülmektedir. Yapılan araştırmaya göre sendikasız işçiler ortalama olarak sendikalı işçilerden % 14.9 oranında az para almaktadır²⁶. Yine bu ülkede göçmen işçilerin –yakın zamanlarda- aşırı derecede çoğalması çok düşük ücretle çalışmaları, bu ülkedeki toplu iş sözleşmesi düzenini tehdit ettiği ve toplu iş sözleşmelerinin akdedilmesinin önünde engel ve hukuk dışı işlemler olduğu ileri sürülmektedir²⁷.

2- Uyuşmazlık Halinde Arabulucuya Başvurmak, Grev Kararı Almak ve Uygulamak

1904 yılından bu yana Avustralya Endüstri İlişkileri Sistemi federal temelde arabulucu ve hakem sistemine sahiptir. Bu sistemde asgari ücret ve asgari çalışma koşulları bulunmaktadır. Sistem, endüstriyel uyuşmazlıkların Endüstri (İş) Mahkemelerinde ve “Avustralya Endüstri İlişkileri Komisyonu-(AIRC)” nun federal ve eyalet düzeyinde çözümlenmesini öngörmektedir. Arabulucular ve hakemler Mahkemeler tarafından atanmaktadır²⁸. AIRC' in özel ve kamu tüm işyerleri ile ilgilendiği için federal seviyede teşkilata sahip olduğu gibi, toplu sözleşme taraflarının ve aktivitelemlerin daha yoğun olduğu eyaletler düzeyinde de birimleri bulunmaktadır. Örneğin kamuya ait kurum ve kuruluşlar olup olmadıklarına bakılmaksızın etkilenen tüm işveren ve işçiler için vereceği hüküm aracılığıyla ortak bir kural yaratma gücüne sahiptir²⁹.

Sistem “Avustralya Endüstriyel İlişkiler Komisyonu-AIRC” yoluyla federal ve eyalet düzeyinde oluşturduğu endüstriyel mahkemelerle endüstriyel uyuşmazlıklarını çözüme kavuşturmak için kurallar kabul etmiştir. Arabuluculuğun ve zorunlu hakemliğin mahkemelerce kullanılması,

²⁵ UPHAM, s.256.

²⁶ ACTU, 2002, s.15.

²⁷ ICFTU, International Confederation of Free Trade Unions Australia, Annual Survey of Violations of Trade Union Rights, 2001, Brussel, 2002 s.27.

²⁸ BACKGROUND Paper of ACTU s.7.

²⁹ UPHAM s.257

çalışma şartlarının ve asgari ücret miktarının yasal yollarla belirlenmesi Avustralya'da kabul edilen tek yoldur.

Ulusal ücret ve sözleşme problemleriyle ilgili çözümlerin yanı sıra, işverenleri, işçi sendikalarını ve hükümeti dinlemek ve onların görüşlerini almak suretiyle ulusal düzeyde belirlenen asgari çalışma normlarının ve asgari ücretin tespitini yapmak ta yine bu kurula „Endüstriyel İlişkiler Komisyonu’na, aittir. AIRC aynı zamanda iş uyuşmazlıkları çözümlenmekte önemli rol oynamakta ve ayrıca işverenler ile işçi sendikalarını uyuşmazlık ortaya çıkmadan çözüme kavuşturma konusunda onları zorlamaktadır.

Bazı eyaletlerde daha önce varolan grev eğilimi son yirmi yılda oldukça düşmüştür. 1983-1992 tarihleri arasında grevler dolayısıyla kaybedilen günler % 60 oranında düşmüştür. 1989'daki başarısız pilot grevinden sonra 1992'de Viktorya'daki üç taraftan oluşan hakem heyetinin görevine son vermesinden dolayı yapılan protestoya kadar bir endüstriyel aktivite olmamıştır. Başka ülkelere göre grev sırasında kaybedilen günler hala yüksek olduğu halde son zamanlarda ciddi düşüş eğilimi göstermektedir. Nitekim grevde kaybedilen gün sayısı 1991 yılında 1.570.000'e, 1993'de ise 1.015.000'e düşmüştür. Her iki grevde iki yabancı şirkete ait işyerinde gerçekleşmiştir. 1993'te daha iyi bir toplu anlaşma için işçiler grev yapmış ve Queniland and New South Wales'te 1994'de kömür işçileri, şirketle-Japon Elektrik Endüstrisi arasındaki sözleşmeye karşı iki kez grev yapmışlardır.

Daha sonra ekonomide güçlü bir gelişme izlenmiş ve bu gelişme ücretlilerin de refahına yansıdığı için ücret baskısının azaldığı görülmüştür. Şubat 1994'te ihracatı etkileyen liman grevinde araya giren Hükümet, Eylül ayında Milli Liman Grevi'nde de aynı yaklaşımda bulunmuştur. Mayıs 1995 Mount Isa Madeni'nde ise bu kez işverenler lokavt yapmışlardır. Ancak işverenin, lokavt ile arzuladığı durum gerçekleşmemiş, tam tersi 1994'ün sonunda maaşlar % 14,7 oranında yükseltmek zorunda kalmışlardır.

ICFTU raporlarından, özellikle İşyerinde Endüstri İlişkileri Yasası'nda 1996 yılında yapılan değişiklikten sonra, grev hakkının pratikte kullanılmasının güç ve hatta bazı eyaletlerde imkansızla yakın bir hal teşkil ettiği anlaşılmaktadır ³⁰.

3- Eğitim Faaliyetleri

Avustralya'da merkezi örgüt olarak ACTU ve diğer bağlı sendikaların sendika yöneticileri ve işyerleri temsilcilerini eğitmek üzere birbirinden bağımsız “eğitsel organizasyonlar” bulunmaktadır. Bazen bu tür eğitim çalışmalarına, temsilcilik ve üyelik sıfatı olmayan kimseler, sendika dışından çalışanlar da davet edilmektedir. Bazı Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi bu ülkede de sendikalar mesleki eğitim ve meslek içi gelişim eğitimi temel varlık sebepleri olarak görmektedirler.

³⁰

ICFTU,2002, s.28.

ACTU, başlıca eğitim konularını şu şekilde belirlemiştir. Planlama stratejileri, işletme ve etkileme performansı, yapılması gerekenlerin organizasyonu, örgütlenme hünere ve eğitimi, işyerinde başarılı olma, işletmede zamanlama, yönetici kadrolar için sendika tanıtım seminerleri ve internet eğitimi, mesleki beceri eğitimleri, eşitlik ve cinsiyet ayrımcılığının kaldırılması, uzmanlık eğitimleri.

ACTU eğitim programlarını her yönüyle kurumsallaştırabilmek için "Sendika Eğitim Kurumu-TUEC-Trade Union Education Foundation"nu kurmuştur. TUEC' in alt kuruluşu olan "TUTA" (Trade Union Training Australia-Avustralya Sendika Eğiticiliği) isimli organizasyon da 1975 yılında kurulmuş 1995 yılına değin aynı anda 200 kişiye mesleki temel eğitim imkanı vermek suretiyle binlerce kişiye eğitim sağlamıştır³¹. TUEC, TUTA'ya (Sendika Eğitim Yöneticiliği), New TUTA'ya (Yeni Avustralya Sendika Yöneticiliği Eğitimi), İşçi Organizasyonlarına, diğer eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilişkin organizasyonların üst eğitim örgütü vazifesi görmektedir. Örgüt ayrıca ACTU tarafından aşağıda belirtilen gayeleri gerçekleştirmek üzere sendikacılara pratik eğitim verme ve sendika liderlerini yetiştirme gibi fonksiyonları gerçekleştirmektedir. TUEC sadece işçi hareketinin gelişimi için işçi eğitimi için değil, Avustralya'da demokrasinin de gelişmesini amaçlamaktadır.

TUEC'in amacı şu şekilde belirtilmektedir:

- Toplumun temel bir parçası olan çalışanların eğitim düzeyini yükseltmek,
- Sendikal eğitimin güçlü, sağlıklı, hareketli bir şekilde yürüterek kalitesini yükseltmek,
- İşçilerin işyerinde ve toplumda saygınlığını artırmak ve onların kalifikasyonlarını –mesleki becerilerini- artırmak,
- Sendikaların toplumsal demokratik rolünü her alanda hissettirmek, hem ülke düzeyinde hem de toplumsal ilişkilerde bu etkinliğini arttırmak.
- İşverenlerle işçiler arasında çok akıllıca ve iki tarafın yararına işbirliği kurmak³².

ACTU'nun yukarıda belirtilen eğitim faaliyetleri dışında , ilk yardım kursları da sürekli olarak devam etmektedir. Bu kurslar, ACTU ve bağlı sendikalar tarafından finanse edilmektedir. Sendika Eğitim Kuruluşu (TUTA), yasaların ve kamu yönetiminin verdiği imkanlar çerçevesinde

³¹ **BOLT Cathy**, A new Commitment to Training, Workplace The ACTU Magazine, Winter 1995, s.6.

³² AO Summer Anne Trade Union Education Foundation, The Whitlam Series, 25 June 1997 Teachers Federation Auditorium Programme Published by Education Image LTD Melbourne-1998 s.3

sendikacılara eğitim sağlamak, programın eğitim muhtevasına katkı sağlamak için oluşmuştur³³.

1999 yılında ACTU işe alma (istihdam) ve örgütlenmeyi incelemek üzere ABD'ye bir çalışma grubu göndermiştir. ABD'nin bu konuda seçilmesinin nedeni, bu ülkenin ilk sanayileşmiş dünya ülkesi olmasının yanında sendika üyeliğinin azalması açısından Avustralya ile paralellik göstermesidir. Endüstri yasalarının sendikalaşma imkanını pek vermemesine ve sendikal faaliyetin hem hükümetler hem de işverenlerce hoş karşılanmamasına karşılık sendikal faaliyetlere devam edilmesi konusundaki sendikaların gayreti de bu ülke seçiminde önemli faktörlerden biri olmuştur. Bazı ABD sendikaları sendika üyeliğindeki azalmanın nedeninin yalnızca harici faktörlerin sonucu olmadığını öngörerek yeni üye örgütlenmesi yoluna giderek, üyeliklerde azalmayı tersine çevirmek için önemli gelir kaynaklarının bu işe tahsisine gitmeleri ve bu yöndeki planlamaları da bu ülkeyi tercih sebeplerinden birisi olmuştur.

ABD'ye giden çalışma grubunun doğrudan elde ettiği pratik birikimleri rapor ederek yönetime sunmuşlardır. ACTU icra heyetinde tartışılan bu çalışma genel kongre başta olmak üzere diğer kurullardan da onay almıştır. Sonuçta, 1993 ACTU Kongresi sendika hareketine yeni ve genç insanları (çoğunluk olarak) getirmek için bir istihdam ve örgütlenme programı oluşturmak yönünde önemli kaynak (fon) tahsis etmeye karar vermiştir³⁴.

“Sendikasız işçilerin sendikalarda örgütlenmesi” fikri, 1993 ACTU Kongresi'ni müteakiben oluşturulmuştur. Bu çalışmanın gayesi, sendikasız üyeleri istihdam etmek için sendikaların kapasitesini artırmaktır. Bu örgüt ACTU'nun ayrı bir birimi olarak çalışmaktadır. 1993 kongresinde örgütlenme dışında eğitime ilişkin de çok önemli ilkeler ve kararlar alınmıştır. ACTU'nun 1993 yılında yaptığı genel kongrede eğitim konusunda aşağıdaki kararları almıştır:

Öncelikle “İşçileri Örgütlenme Kurulu”na 9 aylık eğitim programı için atanan doğrudan kursiyerler alınması ve eğitilmeleri konusunda karar alınmış ve uygulamaya başlanmıştır. Bu kurslar halen devam etmektedir. Kursiyerler sponsor sendikalar için yetiştirilmektedir. Katılan sendikalar, kursiyerlerin kendi sendikalarında yerleştirmek üzere atanmalarından sorumludurlar. Bu kurala kursiyerlerin seçiminde ACTU yetkilileri yer almakla beraber, kursiyerlerin kimlerden oluşacağı konusunda son söz sendikalardadır. Katılan sendikaların en az %50 kadın ve genç insanlardan, yani 25 yaş altı ve etnik karma gibi açık hedefleri bulunan kimselerden oluşmaktadır. Kursiyer yerleri tahsis eden sendikalar direkt ücret maliyetlerine katkıda bulunmak durumundadır. Kursiyerler haftada ortalama dört gün sendikanın direktifinde sendikanın doğrudan işçisiymiş gibi

³³ BACKGROUND Paper of ACTU, s.25

³⁴ BACKGROUND Paper of ACTU, s.43.

çalışmaktadırlar. Kursiyerler haftada ortalama bir günü formal eğitiminde geçirmektedirler. Kursiyerlerin performansının formal değerlendirmesi de vardır ve tüm kursiyer adaylara başarılı ya da başarısız olabilecekleri bildirilmektedir.

ACTU Kongresi'nde benimsenen eğitim programının hedeflerini ana başlıklarla şu şekilde tesbit etmek mümkündür:

- 1994- 1995 iki yıllık başlangıç döneminde minimum 100 genç insani hedefleyen seçme ve eğitime,
- Toplu pazarlık dahil sendika istihdam ve örgütlenme faaliyetlerine kaynak tahsisini artırmak,
- İşyerinde işletme düzeyinde toplu pazarlığında sendikaların istihdam etme, örgütlenme ve kaynak sağlama kapasitesini artırmak,
- Mevcut istihdam / örgütlenme kapasitelerini arttırmada sendikalar için bir mekanizma teşkil etmek,
- Sendikaların işçileri örgütlemeye daha etkili örgütleyiciler geliştirmek, pratik iş eğitimi (iş başında eğitim) içeren etkili ve sürekli denetlenen edilen eğitim programı geliştirmek için gereken zamanı azaltmak,
- Gençlerin coşku ve bağlılığını sağlayacak bir mekanizma oluşturmak,
- Dengesizlikleri azaltmak ve örgütleyicilerin/istihdamı gerçekleştirenlerin uygun sendika üyeliği ve potansiyel üyeliğin cinsiyet, yaş ve etnik karışımını sağlamada destek olmak.

Katılan sendikaların şu eğitim konularından sorumlu olduğu kabul edilmektedir;

- İş başında izleme sistemi (monitor system) yoluyla değerlendirme yapmak,
- İş başında maliyetleri karşılamak,
- ACTU' nun belirlediği kursiyer gider ücretlere katkıda bulunmak,

Sözü edilen kurul, istihdamı tüm sendikaların temel hedefi yapmak ve (tüm sendika içinde bir istihdam fonksiyonu teşkil etmek) arayışında olmuştur. Kültürel değişme projesine destek olmak için işleri düzenleme konusunu da kapsayan bir dizi inisiyatif geliştirmiştir;

Sendika personeli için kullanılacak bir günlük kurs olarak hazırlanmış olan bu çalışmanın amacı, örgütlemeye ve istihdamda kullanılacak yaklaşım,

stratejiler ve araçları sendikalara sağlamak ve yeni bir örgütlenme kültürü geliştirmektir.

“Etkin olmak için planlama ve organizasyon (etkinlik planlaması)” – stratejik planlama prensiplerini kapsayan ve sendikaların örgütlemeyi öncelikli olarak uygulamaları için bir gerçekçi plan geliştirmelerine yardımcı olan iki günlük kurs- gerçekleştirmek.

İşyerinde istihdam konusunda sendika temsilcileri için kurs ve el kitapları vermek.

Tartışma ve görüş paylaşma amacıyla işleri düzenleme bülteni (newsletters).

Mevcut full-time sendika örgütleyicileri için istihdam eğitiminin geliştirilmesi.

Kullanılabilecek / yararlanabilecek çeşitli örgütlemelere ilişkin yaklaşımları kapsayan bir örgütlenme model kitapçığı oluşturmak. (manual)

İstihdam planları ve stratejileri geliştirme ve uygulanmasında sendikalara destek olmak.

Örgütlenme ve istihdam inisiyatifleri konusunda bir kütüphane geliştirme eğitimi vermek³⁵.

Eğitimci olmak isteyen temsilciler ayrıca yedi haftalık bir kursa devam etmek zorundadırlar. Bu kadrolar katıldıkları taban eğitimcileri grubunda örgütlenme kampanyaları ve diğer sendikacılık eğitimi almaktadırlar.

4- Yayın Faaliyetleri

Bir sendika eğitim otoritesi olan TUTA, karmaşıklaşan endüstriyel ilişkiler ortamında (verimlilik sözleşmeleri, ekip çalışması iletişimi, işyeri bazlı değerlendirme ve karşılaştırma) gibi ihtiyaç duyulacak bazı temel yayınları 2000 yılında hazırlamıştır ³⁶. Bu yayın faaliyetlerini başlıca dört bölümde incelemek mümkündür.

a-İşyerinde sözleşmelerle verimlilik konusundaki performans standartları, karşılaştırma, başarı faktörleri gibi konuları kapsayan yayınlar.

b-Danışma ve Görsel Yayınlar Yoluyla Birlikte Çalışmaya İlişkin Yayın Faaliyetleri: (eğitim videosu) on dakikalık video filmi veya CD izletmek suretiyle katılım ekip çalışması, iletişim becerileri, problem çözme ve karar verme konularını ele almaktadır.

³⁵ REPORT of ACTU, Melbourne,1998, s.11,

³⁶ TUTA'nın raporunda özellikle kendi ilgili konularını yapı, proses, yönetim, teknik, yöntem vb. konularda başkanlarınkiyle karşılaştırma “benchmarking” kelimesi kullanılmıştır. Bkz. TUTA Trade Union Training Australia Inc. Borüşürü, Melbourne,1998, s.12.

c-İşyeri-bazlı değerlendirmeye yönelik yayın faaliyetleri : 45 sayfalık bir kitapta, Avustralya'nın ustalık-bazlı eğitim sistemini tam olarak uygulamak için genel bir ulusal değerlendirme çerçevesi sunmaktadır.

d-İşyeri düzeyinde toplu pazarlık stratejilerine ilişkin yayınlar: Bunlar, TUTA'nın yüzlerce yayınladığı kitaplarıdır.

ACTU'ya bağlı hemen her sendikanın çok sayıda kitap ve yayın kataloğu ile birlikte CD ve haber içerikli eğitim yayınları bulunmaktadır.

ASCJA isimli sendikanın 15 günde bir yayınlanan Carpenter and Joiner of Australia isimli sendika gazetesi, APESA sendikasının aylık olarak yayınlanan Professional Update isimli aylık organı, LHMU'nun Miscellaneous Workers Division-Federation News isimli 15 günde bir yayınlanan gazetesi, ASU'nun ASU National isimli yılda üç kez yayınlanan yayın organı, ANF'nin Australian Nursing Journal isimli aylık yayın organı, CFMEU'nun, The Building Worker isimli 15 günde bir yayınlanan haber gazetesi, NTEU'nun AUR isimli yıllık eğitim ve bilgi amaçlı yayınları ACTU üyesi sendikalarından yayınlarından sadece birkaçıdır³⁷.

ACTU'nun eğitim kurum olan TUTA, dünyanın en ünlü işçi sendikası eserlerinin yayınlarını yapmak, ACTU üyelerine ve tüm dünya işçi sendikacılığına arz etmekle tanınmaktadır³⁸.

5-Uluslar arası Faaliyetleri

ACTU'nun uluslararası ilişkiler konusunda yaklaşımı ilk olarak Asya bölgesindeki işçi sendikası hareketiyle ilişkileri güçlendirmek, ikinci olarak Avustralya'nın bu bölgeyle sosyal ekonomik birleşimini arttırmak, üçüncü olarak cemiyetleri endüstride bölgesel teşebbüslerde yer almaya teşvik etmek ve son olarak bölgede serbest, özgür ve temsil gücü olan işçi sendikalarının gelişmesine destek vermek şeklinde ortaya çıkmaktadır³⁹.

ACTU'nun müşterek çalışmalarda bulunduğu kurumlar ; ICFTU, ICFTU-APRO, OECD (TUAC) işçi sendikaları danışma komitesi, Pasifik ve Okyanus İşçi Sendikaları Konseyi (SPOCTU) dir.

ACTU, merkezi Cenevre'de bulunan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun güçlü bir destekleyicisidir. ACTU ikinci dünya savaşından bu yana ILO'nun idari heyetindedir. ILO, tüm dünyada emek standartlarını iyileştirmek ve işçi haklarını ön plana çıkarmak için çalışmalarda bulunmaktadır.

³⁷ UPHAM, s.255,256,

³⁸ TUTA, s.13.

³⁹ BACKGROUND Paper of ACTU, s.8

ACTU bölgesel projelerde ve ILO'da yer alması ve merkezi Singapur'da bulunan Hür İşçi Sendikaları Uluslararası Konfederasyonu Asya Pasifik Bölgesel Örgütüne (ICFTU/APRO) üye olması dolayısıyla bölgede kurumsal bir katılım bulunmaktadır⁴⁰.

Avusturalya Pasifik Ekonomik İşbirliği Komitesi (AUSPECC) ve insan kaynakları geliştirme ekibi üyeliği, gerekse diğer ekipleri ve forumları yoluyla Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC) örgütünde yer almaktadır.

ACTU'ya bağlı sendikalar ile bölgedeki bölgesel işçi sendikası arasındaki ilişkiler heyetler ve Uluslararası İşkolu Sekreteryalari vasıtasıyla ya da doğrudan katılım yoluyla sürdürülmektedir.

B- SOSYAL FAALİYETLER

ACTU ve bağlı sendikalarının hemen tamamının hukuk servisinde çalışma hayatına ilişkin konularda üyelerine ücretsiz danışmanlık hizmeti veren hukuk müşavirleri bulunmaktadır.

Bu ülkede sendikalar üyelerine çok cüz'i paralarla muhasebe, bilgisayar, internet eğitimi olanakları sunmaktadırlar.

ACTU; ACTU-Trust isimli bir birim kurmak suretiyle ekonomi ve finans konusunda uzman istihdam ederek ya da uzman şirketlerle anlaşarak sendika üyelerine yatırım, finansal ve ekonomik konularda ücretsiz danışmanlık hizmeti vermeyi sağlamaktadırlar⁴¹.

Bu kuruluş emeklilik primleri ve sosyal güvenlik konularında da danışmanlık hizmeti sunmaktadır.

ACTU, ACTU Financial Services isimli birimi ile üyelerinin tasarruflarına katkıda bulunmak ve daha iyi şartlarda ve üyelerine ekonomik katkı amacı ile "Union National Visa Card" isimli visa kartını üyelerinin hizmetine sunmaktadır⁴².

ACTU, aynı gerekçe ile sahibi olduğu Worker's Bank'tan da aynı imkanları master kart ile sağlamaktadır.

ACTU kurduğu birimle üyelerine (yüzme, futbol, dalgıçlık, dağcılık gibi) spor branşlarında sosyal hizmet sunduğu gibi, sosyal ve psikolojik konularda danışmanlık hizmetleri de vermektedir⁴³.

ACTU sahibi olduğu zengin kütüphanesi ile başta sendika yöneticileri ve üyeleri olmak üzere dileyen araştırmacılara okuma ve çalışma imkanı vermektedir⁴⁴.

⁴⁰ BACKGROUND Paper of ACTU, s.11.

⁴¹ ACTU Workers Trust Broşürü , Tarihsiz, s.1.

⁴² ACTU Financial Services, Tarihsiz, s.2

⁴³ ACTU, The Work Book Melbourne,1997, s.5.

⁴⁴ The WORK Book of ACTU, s.13.

ACTU'nun özürlü işçilere yönelik rehabilitasyon ve yeniden işe kazandırma faaliyetleri de bulunmaktadır. CRS isimli firma, işyerinde iş kazası sonucunda sakat kalan veya ve çalışmasına engel özür teşkil eden bedensel ve ruhsal problemlili çalışanları özel olarak rehabilite etmektedir. ACTU da CRS ile işbirliği yaparak çalışma gücünü kısmen ya da tamamen kaybeden işçilerin eğitim ve rehabilitasyonunda önemli katkıda bulunmaktadır⁴⁵.

ACTU, Union Aid Abroad isimli ve kısa adı "APHEDA" olan denizaşırı ülkelerin sendikalarına ve diğer sivil toplum kuruluşlarına sağlık, eğitim, insan hak ve özgürlüklerinin gelişimi, insani programlara ve ülke kalkınmasına katkı amacı ile 1984 yılında kurulmuştur. Örgüt bu güne değin 50 eğitim projesine, katkıda bulunduğu gibi 2002 yılı sonuna değin 15 ülkede 40'tan fazla projeye insani yardım yapmıştır.

ACTU'nun sahibi olduğu bu kuruluşa ACTU'ya bağlı sendikalar ve Avusturalya eyaletleri ve hükümeti de ekonomik katkıda bulunmaktadır⁴⁶.

C- EKONOMİK FAALİYETLER

1- Yatırım Faaliyetleri

ACTU, Avustralya İmalâtçılar Odası AMP "tarafından bir yatırım aracı olarak kabul edilen-DAF-Avustralya Geliştirme Fonu" kurmuştur. Bu fon sendikal örgüt olarak ekonomik amaca yönelik olarak yaptığı çeşitli yatırım, çalışmalarından birisidir. Bu fona, "ARF-Avustralya Emeklilik Fonu", "STA-Avustralya Emekli Sandığı" ve "HESTA- Avustralya Sağlık İşçileri Emekli Sandığı" da iştirak etmiştir. Fonda biriken para 1994 sonunda 45 milyon dolara baliğ olmuştur. 1996 ortalarında bu rakam 65 milyon dolar ile 100 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir. DAF, sermayesinin üçte ikisini alt yapı yatırımlarına, üçte birini sermaye geliştirmeye tahsis etmiştir. DAF yatırımlarını yeni alanlara tahsis ettiği gibi, "Greenfields" projelerine odaklı olarak ta gerçekleştirmektedir.

Alt yapı olarak DAF, Melbourne şehri kent bağlantılarının yol geliştirmesine 40 milyon dolar kredi vermiş ve 1995 sonunda da Sidney hafif ray sistemine enerji istasyonu ve boru hatlarına yatırım yapmaya başlamıştır⁴⁷.

ACTU ve bağlı sendikalarının yıllık raporlarının incelenmesinden bu kuruluşların gelirlerinin bir kısmını paraya çabuk tahvil olabilecek yatırımlara yönelttikleri anlaşılmaktadır. Aynı raporlarda mevcut parasal kaynakların diğer bir kısmının da uzun vadede kar kazandıracak şirket yatırımlarına kaydıkları ve banka faizlerinin de gelir cetvellerinde çok önemli bir yeküna ulaştığı da anlaşılmaktadır⁴⁸.

⁴⁵ WORKPLACE The ACTU Magazine, Winter 1995, s.14.

⁴⁶ APHEDA Tanıtım Büroşürü 2002, s.1.

⁴⁷ BACKGROUND Bargaining s.34

ACTU'nun sahibi olduğu seyahat acentesinin⁴⁹ yanı sıra , % 100 hissesi kendi örgütüne ait olan 1977 yılında kurulan Union Shopper Inc. isimli şirketin bulunduğu da aynı raporlardan anlaşılmaktadır. Şirketin amacı çalışanların tasarruflarını en iyi şekilde değerlendirmek, yüksek kaliteli hizmet ve ucuz mal alıp satma olarak belirlenmiştir. Şirket başlangıçta belirlenen ekonomik gayeleri zamanla geliştirilerek ekonomik işlevleri de arttırılmıştır. Şu anda da serbest piyasaya hisse sunumu ve satılması işlevlerini yürütmektedir. Bu şirket genel olarak hizmet sektörünün her birinde faaliyet icra etmesine karşılık özelde PC ve internet erişim paketleri ticareti ile ilgilenmektedir. Son iki yılda 50.000 PC ve internet erişim paketi satışını gerçekleştirmiştir⁵⁰. Sendika üyelerine de piyasanın çok altında mal satarak (beyaz eşya, mobilya, bilgisayar, elektrik malzemeleri, 1 ve 2. el araba ticareti) üyelerine de ekonomik girdi sağlamakta, hem bu işten maddi gelir elde etmektedir⁵¹.

2- Bankacılık Faaliyetleri

ACTU, bu ülkede faaliyet gösteren Workers' Bank (İşçi Bankası)'nın sahibidir. Bu banka başta çalışanların tasarruflarını sosyal açıdan en iyi bir şekilde değerlendirmek ve çalışanlara ucuz ve sosyal içerikli kredi verme amacı ile kurulmuş ise de şu anda serbest piyasa ilkelerine göre hareket etmektedir. Buna rağmen sendika üyelerine komisyonsuz işlem yapmak, master kartlara düşük kredi faizi işletmek, ACTU üyelerine en iyi şartlarda konut kredisi sağlamak gibi avantajlar da sağlamaktadır. Ancak Workers' Bank bu gün için ağırlıklı olarak serbest piyasa ekonomisi ve genel bankacılık ilkelerini esas alan ekonomik faaliyetler icra etmektedir.

3- Sigortacılık Faaliyetleri

ACTU'nun finans birimi olan ve kendi başına müstakil kurum gibi işlev görebilen ACTU Financial Services Trust ile Heath Fielding Australia Ltd.' nin ortaklığı ile birlikte Commercial Union Assurance Company of Australia Limited isimli özel sigorta şirketi kurmuşlardır. Bu şirket tüm Avustralya'da yaygın olarak ev, araba, ev eşyaları v.b. konularda sigortacılık hizmeti sunmaktadır. Bu şirketin ülke geneline yayılmış çok sayıda acentaları (FST Insurance Broking Pty Limited gibi) bulunmaktadır⁵².

ACTU'nun yapmış olduğu ekonomik faaliyetler; tıpkı İsrail'de, Almanya'da ve İngiltere'de olduğu gibi, geleneksel sendika tanımlamasının çok dışında kalmaktadır. Zira işçi sendikaları temsilcisi oldukları işçilerin patronu ve işvereni durumuna gelmişlerdir. Bu durum onlara ekonomik

⁴⁸ APESMA Annual Report Inside, Professional Update Published by Association of Professional Engineers, Scientists and Managers, South Melbourne April-1996 s.12

⁴⁹ ACTU Travel Agency Broşürü s.1

⁵⁰ ACTU-2002 s.6

⁵¹ ANNOUNCING Union Shopper-2000 Satış Broşürü s.2

⁵² COMMERCIAL Union Insurance Tanıtım Broşürü – Tarihsiz s.2

avantaj sağladığı gibi piyasa koşullarını bizzat yaşamalarına, sorumluluk üstlenmelerine neden olmuştur. Ayrıca çok sayıda işçiye de istihdam alanlarını açmanın onurunu yaşatmıştır.

D- YÖNETİME KATILMA FAALİYETLERİ

1- İşletme Düzeyinde Yönetime Katılma

Diğer batılı ülkelerde olduğu gibi Avusturalya’da da işletme düzeyinde yönetime katılma faaliyetleri daha çok toplu iş sözleşmeleri ile sağlanmaktadır. Bu katılım sendika temsilcisi vasıtası ile gerçekleşmektedir. Bu ülkede sendikaların akdetmiş olduğu toplu iş sözleşmelerinden yararlanabilmek için ya sendikaya dayanışma aidatı ödenmek ya da sendikaya üye olma zorunluluğu söz konusudur. Bu nedenle, sendikaların işyerlerinde önemli bir fonksiyonu bulunmaktadır⁵³. Özellikle iş akitlerinin haksız feshinde ücret, tayin ve terfide sendikanın işyeri temsilcisinin, işyeri yönetiminde işçileri ilgilendiren konular dahil, çok önemli etkisi bulunmaktadır.

1990-1995 yılları arasında yapılan araştırmaya göre Avusturalya’nın genelinde işçi sendikalarının, toplu iş sözleşmesi akdetmiş olduğu işyerlerinin üçte birinde, sendika temsilcisi bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu durum sendikaların zamanla, etkisizleşmesi sonucunu da doğurmuştur. Nitekim işyerinde sendika temsilcisi bulunmayan işyerlerinin önemli bir bölümü tamamen sendikasızlaşmıştır. Bu işyerlerinde bireysel hizmet akitleri ile iş akitleri dönemi başlamıştır.

2- Ülke Yönetiminde Katılma Faaliyetleri

Avustralya’daki sendikalarının yöneticilerinin büyük bir çoğunluğu Avustralya’da iktidarı belirli dönemlerde tutan “ALP-Avustralya İşçi Partisi”ne üye olmuşlardır. Bununla birlikte sendikalar siyasi partiler konusunda bağımsız hareket etmektedirler. İşçi Partisi Hükümetinin 1983’te işbaşına getirilmesi üzerine, ACTU ve Avustralya İş Partisi bir dizi “anlaşmalara” girişmiştir. Bunlar ücretler, işe alma, ekonomik politika ve sosyal ücret konularında taraflar arası anlaşmalardır.

Mart 1996’da yapılan seçim sonuçları ile muhafazakar hükümet büyük çoğunlukla işbaşına getirilmiştir. Yeni hükümet Avustralya’daki sendikalarla yapılan mutabakat ve sosyal anlaşmaları daha ileri boyutta müzakere etme niyetinde olmamış ve sendika karşıtı bir durum sergilemiştir⁵⁴.

a-Fiyatlar ve Ücretlerin Uyumuna İlişkin Anlaşma; İşçi Partisinin henüz muhalefette olduğu 1983 yılında Avustralya İşçi Partisi-ALP ve ACTU tarafından imzalanmıştır. Bu anlaşma Avustralya’yı iki haneli enflasyon rakamları ve işsizlikle, yetersiz sağlık ve sosyal güvenlik

⁵³ CROSBY Michael Sendikal Örgütlenme Dünya Sendikal Hareket Petrol –İş Sendikası Genel Başkanlığı Yayını– 3 İstanbul-2001 s.119

⁵⁴ BACKGROUND Paper of ACTU s.4

politikalarıyla ve yüksek düzeyde uyumsuzlıkla karşı karşıya bırakan muhafazakar hükümetin o günkü politikalarına alternatif oluşturan bir ekonomik strateji olarak düşünülmüştür.

b-Uyum anlaşması, asıl olarak hükümet ve ACTU tarafından imzalanan sosyal ve ekonomik politikalara ilişkin bir dokümandır. Doküman 13 yıllık geçmişinde birtakım değişikliklere uğramış ve esas olarak ACTU ve federal hükümet arasında istişare sürecini oluşturmuştur.

Uyum anlaşmasının amaçları şu şekilde belirlenmiştir ;

-İşsizliği ve enflasyonu azaltmasını sağlamak.

-Muhtemel sosyal problemlerde tarafların ortak rızasına dayalı bir yaklaşım sağlamak.

-Ekonomik ve sosyal politikaları birleştirmek, ortak kararlar almak.

-1970'lerin sonu ve 1980'lerin başında iktidarda olan Fraser Hükümeti döneminde Avustralya'yı kuşatan uyumsuzlukları azaltmak.

- Bu dönemde daha geniş çaplı ekonomik reformlara ilaveten Uyum Anlaşması'nın "sosyal ücret"inde de değişiklikler yapmıştır. Bu değişiklikler;

- "Medicare" olarak bilinen bir evrensel sağlık sisteminin kurulması,

-"Emekli ikramiyesi"nin sağlanması ve artırılması,

-Federal olarak ödenek bağlanmış çocuk sağlığı binalarının artırılması,

-İşçilerin üzerindeki vergi yükünü hafifletmek ve daha eşitlikçi bir vergi tabanı sağlamak için bir vergi reformunun gerçekleştirilmesi,

-İş akitlerinin feshinde yönelik takip edilecek usul ve esaslara yönelik anlaşmaların sağlanması ve gereksiz işçi (TCR) için kararların alınması,

-Doğum ödenek ve aile yardımının sağlanması,

-Eğitim ve meslek eğitimi reformunun sağlanması,

-Stajyerliği içeren emek pazarı programlarının sağlanması amaçlanmıştır.

-Uyum projesi 1983'ten 96'ya kadar sürmüştür ve sanayileşmiş dünyada en uzun süren ve diğer endüstrileşmiş ülkelerde ortak gelir politikalarının ve sosyal siyaset ilkelerinin reddedildiği bir dönemde bir ortak program yürütülmüştür.

E- SENDİKALARIN BASKI GRUBU OLARAK FAALİYETLERİ

ACTU, Eylül 2001 tarihinde son kongresini yapmıştır. Bu kongrede en çok gündeme gelen konular; Dawkins Hükümetinin hazırladığı bütçeye karşı memnuniyetsizliği, daha az iş saatleri ve işsizliğin azalması, izin ve mali teşebbüslerle ilgili olmuştur. ACTU, işverenlerin muhtemel karşı etkisinden korktuğu için ALP-İşçi Partisini, bu etkilerin yapıldığı pazarlık ünitelerinin yaptıkları işlemlerini veto etmesi için ikna etmiş ve kısmen başarılı olmuştur. ACTU, sendikasız toplu pazarlık birimleri şeklinde potansiyel rakiplerinin çıkmasından ve grev yapan işçilere karşı müeyyide kullanmaktan korkmasına rağmen, bu konuda fazla direnmemiştir. ACTU'nun ALP ile imzaladığı ikili sosyal protokoller, İşçi Partisi'nin iktidarda kalması ile sınırlı olmuştur. Bu protokoller, ortalama sayısal gücü olan işçi sendikalarına somut yararlar getirmiştir.

ALP'nin ACTU'ya odaklı organize edilmiş işçi hareketleriyle çok yakından bir ilişkisi vardır. Sendikaların tespit ettiği delegeler parti konferanslarına ve kongrelerine giderek parti içinde oy kullanmakta ve milletvekillerini desteklemektedir. ALP Başkanı Bob Hawke iktidara gelmeden önce ACTU Başkanıydı ve 1993' te John Dawkins'den sonra gelen Finans Bakanı Ralph Willis'de ACTU araştırma sorumlusu idi. Pail Keating Municipal Employers Union isimli sendikanın bir araştırma personeli olarak iş hayatına başlamıştır. 1995 yılında ACTU Başkanı Martin Fenpushen politikaya giren en son sendika lideri olmuştur. Simon (Keating Hükümeti'ndeki işverenlerin başkanı) daha önce sendika başkanıydı.

ACTU⁵⁵ ve Avustralya sendikaları için 1998'de en temel problem olarak aşağıda belirtilen konular sunulmuştur. Sendikalar ve üst örgüt olarak ACTU baskı grubu faaliyeti olarak hükümetten, kamuoyundan, sivil toplum kuruluşlarından ve çalışanlardan bu konuda katkıda bulunmalarını talep etmektedir⁵⁶.

ACTU ve bağlı sendikalar son zamanlarda kabul ettikleri ilkeler ile aşağıdaki konularda baskı grubu faaliyeti olarak hareket etme kararı almıştır.

- Sendikaların etkinliğini ve üyelerinin sayısını artırmak.
- Ücret artışı için iş pazarlıklarında başarılı sonuçlara ulaşmak.
- İşçi sendikalarının durumu kötüleştirmek için yasa çıkaran muhafazakar hükümete karşı etkili olmak.

---

⁵⁵

⁵⁶ **HARCOUT Tim**, Question and Answer Guide For International Visitors, ACTU, Melbourne, 1998, s.2.

- İşçi grubunda en fazla ihtiyacı olanlara yardım etmek için politikalar geliştirmek ve uygulamak.
- Avustralya'da toplumsal bir ilerlemeyi başarmak için benzer düşünce yapısına sahip diğer örgütlerle çalışmak.
- Avustralya'nın asıl halkına toprak hakları ve kültürlerinin tanınması amacıyla verdikleri mücadelede adil bir sonuca ulaşmaları için destekte bulunmak
- Ülkede özgür ve etkin işçi sendikası örgütleri geliştirmek için ICFTU ve diğer uluslararası örgütler ve diğer ulusal işçi sendikası merkezleriyle yakın bir işbirliği ile çalışmalar yapmak.
- Bir bağımsız Avustralya Cumhuriyeti'nin oluşuma için eylemleri desteklemek⁵⁷.
- Ülkede nükleer denemelere karşı çıkmak ve barış ve nükleer silahsızlanma çağrısı yapanlara destek vermek.
- Tüm dünyada çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmesine çağrıda ilerici hareketlere ve sendikalara destek vermek.
- Fransa'nın Pasifik'teki nükleer denemelerine karşı sendikaların tutumu protesto etmek. Zira bu hareket baskı grubu faaliyeti olarak çok net bir etkinliktir.

ACTU Başkanı Martin Ferguson; Fransa'nın Mururoa'da nükleer denemelerini ilk olarak sert ve kararlı bir şekilde protesto etmiş, ACT'nun, kendileri gibi tepki gösteren sivil toplum örgütleri arasında yer aldığını, belirtmiştir. Ferguson, sendika hareketinin uluslararası konulara karşı uzun bir duyarlılık geleneği olduğunu, Endonezya'nın bağımsızlığı, Vietnam Savaşı'nın sona ermesi, Güney Afrika'da Apartheid'in (ırk ayrımcılığı) sona ermesi gibi mücadeleleri desteklediğini örnek olarak vermiştir.

Fransa'ya karşı anti-nükleer kampanyaya yönelik ilk harekete geçenlerden birisi de -ACTU'dan ayrı olarak- Maritime Sendikası olmuştur. Bir denizcilik sendikası olan bu sendika, Fransız Devletine ait gemicilik şirketi CGM Tour de Monde ve Anzdl ve Sofrane Line gibi diğer Fransız şirketlerini hedef almıştır. Sendika, Fransa'nın nükleer denemelerini protesto etmek amacıyla, Fransız Container Gemileri'ni 72 saat limanda tutmuştur.

⁵⁷ Bilindiği gibi Avustralya Devleti halen İngiltere Kraliçesi'ne bağlıdır. Devlet başkanı da Avustralya Genel Valisi sıfatını haizdir.

Construction Forestry Mining Energy Union (CFMEU) da Fransız yapı malzemelerine engeller koymakta tereddüt etmemiştir.

Communications Electrical Electronic Energy Information Postal Plumbing and Allied Services Union (CEPU) CEPU Sendikası Fransız meslektaşlarına bu kampanyaya destek çağrısı yapmıştır. CEPU, Fiji ve Yeni Zelanda'daki sendikalarla birlikte hareket ederek, Fransız diplomatik misyonlarının hizmetlerini kesintiye uğratmaya başlamıştır.

Fransız elçiliğine ve konsolosluğuna giden ve buradan gelen tüm mektupların dağıtımını engellemiştir. Yine, Transport Workers Union (TWU) ulaştırmada Air France (Fransız Hava Yolları)'nın faaliyetlerini engellemiş ya da çalışmalarını sekteye uğratmıştır.

Yine 1996 yılında İşçi Partisi Hükümeti'nden sonra gelen muhafazakar eğilimli hükümetin işletme düzeyinde bireysel hizmet akdine yönelen ve toplu iş sözleşmelerinden uzaklaşmayı hedefleyen sendikalardan gücünü azaltan Avustralya İşyeri İlişkileri Kanunu'na ve onun uygulanmasına karşı bütün işçi kuruluşları çok sert bir tepki göstermişlerdir. Bu gerekçe ile çok sayıda bilgilendirme toplantısı yapmışlar, çok miktarda rapor ve broşür yayınlamışlar, çok sayıda işçi hak ve özgürlüklere olabilecek darbe konusunda onları uyarılmışlar, senatörlere yönelik olarak ta yazılı mektup kampanyası başlatmışlardır⁵⁸.

III- SONUÇ

Avustralya'da işçi hareketleri, Avrupalı göçmenlerin adaya ayak basmaları ile başlamıştır. Zamanla bu hareketler işçi örgütlenmelerine dönüşmüştür. İlk işçi örgütlenmesi 1890 yılında gerçekleşmiştir. Bu tarihten günümüze değin sürekli olarak sendikaların önemli faaliyetleri gözlemlenmiştir.

Avustralya İngiliz sendikacılığından etkilenmekle birlikte; Kara Avrupa'sı ve ABD sendikacılığında da etkilenmiş sonuçta çok önemli bir kompozisyon ortaya çıkmıştır. İlişkiler başlangıçta yazısız ve tarafların mutabakatı ile gelişmiş, ancak (müstakil bir Sendikalar Yasası hariç) yazılı niteliğe dönüşmüştür. Sendikalar, toplu pazarlıklarda hep "sosyal sorumluluk kuşanmış bir taraf" görüntüsünde olmuş , çok gerekmedikçe ve bütün barış yolları denenmedikçe grev ya da diğer endüstriyel aktivitelere yönelmemişlerdir.

Sendikalar kendi örgütlenmelerini de yine kendi ilke ve sorumluluk anlayışı ile kongre kararları ile uygulamaya geçirmişlerdir.

Avusturalya dünyanın gelişmiş ülkelerinden biri ve demokratik devlet yapısına sahiptir. Bunun sonucu olarak ta bir sosyal partner olarak sendikaların bu ülkenin sosyal yaşamında sendikaların çok önemli

⁵⁸

VICTORIAN Trades Hall Council Broşürü, Carlton, 1997, s.1,4.

fonksiyonu bulunmaktadır. Sendikalar her zaman , Muhafazakar Hükümet dahil, ciddiye alınan demokratik kuruluşlar olarak kabul edilmiştir. Ülkenin sosyal ve siyasal yaşantısına ve demokrasinin gelişmesine sendikaların çok olumlu katkıları olmuştur. Bazı Kara Avrupa'sı ülkelerinde görülen işçi sendikalarının “rejim karşıtlığı” veya “rejimi değiştirmek için araç kuruluş olma” yaklaşımı hiçbir zaman olmamıştır.

Bu ülkenin işçi sendikaları ve onların üst örgütleri olan ACTU vasıtasıyla, çok önemli bir ekonomik birikime sahiptirler. Sendikalar bu birikimlerini eğitim faaliyetlerinde, ekonomik etkinliklerde ve sosyal konulardaki faaliyetlerde değerlendirmektedir. ACTU'nun ekonomik faaliyetlerinde kar amaçlı özel şirket kurup işletmeleri, özel sigortacılık aktiviteleri ile bankacılık yatırımları çok önemli yer tutmaktadır. Bankacılık faaliyetleri serbest piyasa ilkelerine göre yapılması çok dikkat eden bir husustur. İşçi sendikalarının yaptıkları ekonomik faaliyetler, onları hem işçi temsilcisi hem de işçilerin patronu konumuna getirmiştir. Bu durum ise geleneksel sendika tanımına aykırılık teşkil etmektedir.

Sendikaların işletme düzeyindeki faaliyetleri ile ülke düzeyindeki yönetime katılma faaliyetleri çok dikkat edici boyuttadır. Bu kazanımlar yasalarla değil, ikili sosyal protokollerle ve toplu iş sözleşmeleri ile sağlanmaktadır.

İşçi sendikalarının ülkenin siyasal hayatı ile yakın ilişki içinde olmuşlar ve genel olarak seçimlerde kendilerine daha yakın olarak gördükleri “ALP-Avustralya İşçi Partisi” ne destek vermişlerdir. Ancak bu durum onları muhafazakarlarla ilişki içinde olmalarına engel olmamıştır.

Bu ülke sendikalarının özellikle “Baskı Grubu Faaliyetleri” de çok önemli boyuttadır. İnsanlığı, Avustralya vatandaşlarını, toplumunun genelini ya da önemli bir kesitini ilgilendiren konularda meşru zeminlerde kalmak kaydıyla çok önemli etkinlikte bulunmaktadırlar. Ancak kendi mensuplarını ilgilendiren konulardaki baskı grubu olarak yaptıkları faaliyetler çok önemli ve istikrar kazanmış etkinliklerdir.